

Kimsenin umurunda olmayan felsefi bir mesele bulup çiğnemek istedim. Arıyorum. Çiğnemek istedim.

Yok. Böyle meselelere dünyanın *özütü* gibi davranamıyorum. İşim olması lazım. Para vermeleri lazım. Gerçekten önemli bir mesele olması lazım. *Gerçekten önemli* arayınca da, her aranan gibi, bulunmayan cinsten.

Felsefi bir mesele varsa, bu felsefenin bir meselesidir. Dünyanın, insanların, ilgilendiğiniz konunun değil. Eğer Russell gibi, aksiyomatik bir matematik üzerinde çalışıyorsanız ve bir anda kümeler teorisiyle ilgili bir arıza belirdiyse, mesele ne aksiyomlarda, ne matematiktedir. Bu meseleye yanlış yaklaşılmaktaydınız. Kümeler konuyu açıklamıyordu. Şimdi sanki çok önemli bir iş yapmış gibi *attırmayı* bırakıp, işinizin başına dönme zamanı ama hayır, öyle yapmak yerine tipler teorisine, kendini içermeyen kümeler (well-founded sets) gibi sınırlamalara girmek daha eğlenceli tabii.

Bunun gibi, *bi teori yaptık, gerçekler teorilere uymadı, çok acayip!* yollu uzun uzun yazılar da tuhaf. Adam mesela tüm bilginin aklen edinilmesinin mümkün olduğunu düşünmüş, sonra da biri çıkıp *tecrübe olmadan bilgi edinmemiz mümkün değil* deyince, *vay anasını, ben bunu nasıl düşünemedim* demek yerine üfürmeye devam ediyor.

Bilgi her zaman *bilen* ve *bilinen* arasında bir *gerilimdir* diye başlayan bir *bilgi teorisi* yazmıştım. Bilen ve bilinen olmadığı sürece düşüncenin varolmayacağı, o sebeple (bilinenden kaynaklanan) tecrübe ve (bilenden kaynaklanan) akıl arasında bir (birleşim/ittifak değil) zıtlık/gerilim olması gerektiğini, (Kant gibi) bu ikisi arasında birleşim arayanların birine veya diğerine meyledeceğini ancak düşünceden yalıtılmış tecrübe veya akıl bulmak mümkün olmadığı için birleşim aramanın da anlamsız olduğunu anlatıyordu. Bana kalırsa orijinal ve güzel bir ele alış tarzıydı: Bilginin (ve düşüncenin) kaynağı nedir? *Hem akıl, hem tecrübe değil, ne akıl, ne tecrübe ama bu ikisinin arasındaki gerilim*. Bir mıknaşın iki kutbunun arada bir manyetik alan yaratması gibi, akıl ve tecrübe de bilginin iki kutbunu meydana getiriyordu.

Hocamın bakışlarından pek anlamadığımı hissettim. Aslında derdim analoji (kıyas) ve durum (situation) temelli bir bilgi teorisi yazmaktı. Bu da onun girişiydi ama düşünceyi muhavere edecek kimse olmayınca, iltifata tabi olan marifetimi kendime sakladım.

Bu kitaptaki gibi üfürükten yazılara sardırmamın temelinde de, daha derin analizlerin hiçbir zaman yeterince iltifat görmemiş olması ve benim de *teorisyen* rolünden sıkılmamdır. Teori teori nereye kadar? İnsanı saçmalayınca düzeltecek birine ihtiyaç duyuyor. Kendi kendime saçmalamak eğlenceli değil. Dahası yazdığım, yazmayı sevdiğim dil, soyutlama için yeterince terime sahip değil. Türkçe felsefe yapmaya çalışanların zavallı ve anlaşılmaz dilleri çok komik ve sanırım hiçbirinin derdi kullandıkları terimleri *kanla* yazmak olmadığı için, kimse uydurduğu (veya uygun gördüğü) terimlerin hakkını veremiyor.

Aslında hepimiz biliyoruz Türkçe felsefenin kimseye bir hayrı olmadığını. Dünya çapında bu işi yapan adamlar zaten İngilizce yazıyor, Türkçe tarihi nehirlerinden koparılmış ve son yarım yüzyılda bata-

lığa dönen bir göl gibi ve gün be gün kurbağa sesleri artıyor. Bir dil anlaşmanın değil anlaşmamanın aracı haline nasıl getirilir, onu deniyoruz. Nihayetinde Türkçe birbirinden bağımsız bir takım diltiklerin konfederasyonuna dönüşüyor, dini bir metinle, felsefi metnin kullandığı gramer bile farklı... Aynı çağda yazdığımızdan emin miyiz?

Yazı ihtiyacı olmasa, dükkkanı kapatmak istiyorum. Zaman zaman aklıma iki kitap yazayım, birinin adı Affaniye olsun, doğru yaşamak, ahlak ve felsefesinden bahsetsin, diğeri Ferzaniye olsun, bilgi, hikmet, hakikat ve felsefesinden bahsetsin; gerisini de satıp savıp dağa çıkayım diye geliyor. Dağ derken, Kürdistan dağları gibi çorak değil, buraların Olympos dağı gibi yeşil bir yer tabii.

Okuyan olur mu? Önemli mi? İltifat var mı? Marifet lazım mı?

Hayır. En iyisi bu sene Ramazan'ı kaçırmamak. Marifet yoksa da marifetullah var.